

Diversiteit en stedelijkheid

Bram Spruyt
Onderzoeksgroep TOR, VUB

Diversiteit en stedelijkheid

- Hfdst. 11 – ‘Verenigde steden. Verschillen in participatie aan het verenigingsleven naar verstedelijking bij Vlaamse jongeren’ (Wendy Smits et al., VUB)
- Hfdst. 13 – ‘De vrijetijdsbesteding van jongeren met en zonder migratieachtergrond en de rol van de woonomgeving’ (Annelore Van der Eecken et al., JOP, UGent)
- Hfdst. 12. – ‘Diversiteit en stedelijk samenleven als maatschappelijk project: Chiro Brussel en City Pirates’ (Jolijn De Haene et al., DieGem)

[H11: Verenigde Steden]

- Uitgangspunt: relatief weinig onderzoek over participatieverschillen bij jongeren naar stedelijkheid
- Belang van types verenigingen
- Wat is stedelijkheid?

[H11: Data en indicatoren]

- Data: JOP-schoolmonitor 2013
- Indicatoren voor verstedelijking
 - Administratieve indicator: VRIND-indeling
 - Subjectieve indicator: perceptie verstedelijking woonomgeving
- 5 types verenigingen
 - Sportverenigingen – sociale verenigingen – culturele verenigingen – doelgroepverenigingen – jeugdverenigingen

Bivariaat verband tussen stedelijkheid en participatie

	Sociale	Doel- groep	Jeugd	Culturele	Sport	<i>Algemeen</i>
Centrumstad	13,7	15,2	42,2	26,8	57,6	78,1
Rand van de stad	11,6	9,8	44,2	24,5	54,3	76,6
Platteland	12,4	6,5	45,6	25,6	57,0	77,9
Grootstad	16,2	25,7	38,8	23,5	47,4	69,5
	**	***	**		***	***
Antwerpen	12,2	21,6	31,5	16,3	42,4	64,8
Gent	11,2	17,8	43,5	20,6	48,2	69,4
Brussel	20,3	30,8	41,4	28,5	50,0	72,2
	***	***	***	***	***	***
<i>Algemeen totaal</i>	13,4	13,6	43,0	24,9	53,7	75,3

Een verschillend publiek

	% min 1 ouder HO	% 2 werkende ouders	% min 1 ouder niet – Belgische afkomst	% aso
Centrumstad	63,1	63,4	39,4	49,4
Rand van de stad	61,8	67,0	29,5	42,6
Platteland	64,3	74,7	20,6	45,6
Grootstad	52,5	45,9	72,5	41,3
	***	***	***	***
Antwerpen	47,5	41,1	70,3	35,6
Gent	65,9	62,4	45,8	58,0
Brussel	50,7	43,4	82,1	39,1
	***	***	***	***
<i>Algemeen totaal</i>	60,2	63,5	39,6	44,1

[Multivariate analyses]

- Verschillen in participatie naar verstedelijking worden volledig wegverklaard voor
 - Jeugdverenigingen, sportverenigingen en culturele verenigingen (en in mindere mate sociale verenigingen)
- Blijvend verschil voor:
 - Doelgroepverenigingen
- Belangrijk voor discussie over de *aard* van sociaal kapitaal (bonding vs bridging)

[H13: Vrijetijdsbesteding, migratieachtergrond en woonomgeving]

- Focus op zowel *georganiseerde* als *niet georganiseerde* vrijetijdsbesteding.
- Koppeling met de buurt
- Onderzoeksvragen
 - Welke rol speelt het hebben van een migratieachtergrond in de vrijetijdsbesteding van jongeren?
 - Welke rol spelen buurtkenmerken mbt tot de vrijetijdsbesteding?

[H13: Data en indicatoren]

- Data: JOP-school monitor 2013
- Vrijtijdsbesteding
 - 5 types georganiseerde vrijetijdsbesteding
 - 5 types ongeorganiseerde vrijetijdsbesteding
 - Cultuur, Vrienden, Familie, Scherm en Sport
- 5 buurtgerelateerde kenmerken
 - Verstedelijking woonplaats
 - Angst voor criminaliteit in de publieke ruimte
 - Perceptie van overlast in de buurt
 - Sociale cohesie
 - Etnische samenstelling buurt

H13: Multivariate resultaten

Ongeorganiseerde vrijetijd

- Meisjes minder vaak 'Vrienden' en 'Sport', maar vaker 'Familie' en 'Thuis'
- Migratieachtergrond * Verstedelijking
 - Jongeren met migratieachtergrond op het platteland nemen meer deel aan culture activiteiten en minder aan schermgerelateerde activiteiten
 - In steden bestaat dat verschil niet.
- Angst voor criminaliteit leidt naar meer activiteiten met vrienden en schermactiviteiten
- Gepercipieerde sociale cohesie op alle activiteiten een positief effect

H12: Diversiteit en stedelijkheid als maatschappelijk project

- Diversiteit en gemeenschapsvorming (DieGem): www.solidariteitdiversiteit.be
- Via 32 casestudies op zoek gaan naar nieuwe vormen van solidariteit op plaatsen met een grote diversiteit
- Hier
 - Focus op 2 jeugdpraktijken
 - City Pirates (Antwerpse voetbalclub)
 - Chiro Brussel

[Chiro Brussel en City Pirates]

- Gemeenschappelijke kenmerken
 - Vrijtijdsbesteding jongeren
 - Grootstedelijke context zien als een *leeromgeving*
 - Diversiteit is een realiteit, een meerwaarde en een uitdaging
- Maar
 - Vanuit andere beleidsdomeinen
 - Vanuit andere achtergronden en werkwijzen.

[City Pirates]

- Merksem en ruime omgeving (700 leden van 70 verschillende nationaliteit)
- “Voetbal is onze motor, het sociale is de brandstof en de diversiteit onze kracht”
- Transformatie in 2004
- Meer dan alleen voetbal
- Ondersteuning: diversiteitsmanager / maatschappelijk werker

[Chiro Brussel]

- Chiro Ganshoren / Chiro Koekelberg / Chiro Jijippeke / BINT
- Onderlinge verschillen qua grootte, leden, ... zijn aanzienlijk.
- Ondersteuning via de koepelorganisatie Chirojeugd Vlaanderen, gewest en stadswerkers.
- Betrokkenheid ouders

[Realiteit, Meerwaarde, Uitdaging]

■ Diversiteit als realiteit

- Leden geven zelf aan dat diversiteit 'normaal' is.
- Chiro
 - Huisbezoeken, contact via diverse kanalen
 - Ouders worden in het Frans aangesproken en Chirokleren zijn vaak niet verplicht.
 - ...
- City Pirates
 - Oprichting van verschillende teams (vrouwen, G-teams)
 - Samenwerking met tewerkstellingsprojecten, rusthuizen
 - ...

[Realiteit, Meerwaarde, Uitdaging]

- Diversiteit als meerwaarde
 - Diversiteit biedt leerkansen op reflectie en leefwereldverbreding
 - Burgerschapsleren gericht op solidariteit
 - Diversiteit in leiding
 - Complementariteit van competenties (veeleer dan diversiteit als doel op zich)
 - Verhoogt de herkenbaarheid en vertrouwen bij leden en hun ouders

[Realiteit, Meerwaarde, Uitdaging]

- Diversiteit als uitdaging
 - Bottom-up opgebouwde kennis met aandacht voor de lokale context.
 - Moeilijk evenwicht tussen vorming en autonomie.
 - Belasting van de (bege)leiding en de limieten van vrijwilligersengagement
 - Toegankelijk zijn versus financiële gezondheid
 - Link met de buitenwereld

[Besluit en discussie]

- Qua participatie scoren (groot)steden even goed als minder verstedelijkte gebieden, *gegeven* de kenmerken van hun inwoners en door de doelgroepverenigingen
- Bindend / overbruggend sociaal kapitaal
- Wat met de centrumsteden?
- Aandacht voor woonbuurt en toegankelijkheid
- Verankering van bottom-up opgebouwde expertise vraagt tijd en inzet.
- Van diversiteit een kracht maken: een werk voor professionals?